

Извјештај о квалитету
за статистичко истраживање
СТАТИСТИКА ОТПАДА, 2012.

Републички завод за статистику,
Бања Лука, 2014.

Садржај

ДИО I: Опис података	4
1. Контакт информације	4
2. Институције укључене у прикупљање података и правни основ	4
3. Опис методолошке основе за добијање података о отпаду	4
<i>Генерисање отпада по врсти и извору/дјелатности из које потиче – први сет података</i>	5
<i>Одређивање генерисаног отпада у економским дјелатностима методом узорка</i>	5
<i>Одређивање генерисаног отпада у економским дјелатностима на основу података о третману отпада</i>	5
<i>Одређивање генерисаног отпада у економским дјелатностима на основу података о прикупљеном отпаду</i>	6
<i>Одређивање генерисаног отпада у економским дјелатностима на основу података из административних извора</i>	6
<i>Одређивање генерисаног отпада у економским дјелатностима на основу других метода, на примјер моделирања</i>	6
<i>Одређивање генерисаног екстрактивног отпада</i>	6
<i>Опис отпада из домаћинства</i>	7
<i>Третман отпада – други и трећи сет података</i>	8
4. Важне промјене	8
<i>Промјене у односу на претходне године</i>	8
<i>Предвиђене промјене</i>	8
5. Специфична питања важна за прикупљање података за референтну 2012. годину	8
5.1. <i>Влажна материја муља</i>	8
ДИО II: Извјештај о индикаторима квалитета	9
1. Релевантност	9
2. Тачност	9
2.1. <i>Грешке узорковања</i>	9
2.2. <i>Неузорачке грешке</i>	9
2.2.1. <i>Грешке обухвата</i>	9
2.2.2. <i>Грешке мјерења</i>	10
2.2.3. <i>Грешке обраде</i>	11
2.2.4. <i>Грешке неодговора</i>	12
2.2.5. <i>Грешке модела претпоставке</i>	13
3. Правовременост и тачност објаве	13
<i>Правовременост објаве података</i>	13
<i>Тачност објаве података</i>	13
4. Доступност и јасноћа	14
5. Упоредивост	14
<i>Географска упоредивост</i>	14
<i>Временска упоредивост</i>	14
6. Усклађеност	15
7. Оптерећеност извјештајних јединица	15

ДИО I: Опис података

1. Контакт информације

Стана Копрановић

телефон: 051 332 770

e-mail: stana.kopranovic@rzs.rs.ba

Одјељење производних статистика

Статистика животне средине

Републички завод за статистику Републике Српске

2. Институције укључене у прикупљање података и правни основ

Републички завод за статистику Републике Српске прикупља податке о генерисаном индустријском и комуналном отпаду. Статистичке активности у области статистике отпада проводе се на основу Статистичког програма Републике Српске за период 2013-2017, који је заснован на Закону о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 85/03). За ову статистичку област релевантан је Правилник о категоријама отпада са каталогом („Службени гласник Републике Српске”, број 39/05) и Закон о управљању отпадом Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 111/13).

Прикупљање и израда података о отпаду усклађени су са европском Уредбом о статистици отпада 2150/2002/ЕС¹⁾.

3. Опис методолошке основе за добијање података о отпаду

Подаци о отпаду прикупљају се према извору, односно дјелатности из које потиче, врсти отпада и поступку управљања отпадом. У складу са Анексима I и II европске Уредбе о статистици отпада 2150/2002/ЕС, неопходно је израдити сетове података о генерисању и третману отпада. Генерисани отпад потребно је приказати према извору и врсти отпада, док је податке о третираном отпаду потребно израдити према врсти отпада и поступку третмана, укључујући број и капацитет постројења за третман. У ту сврху, приликом прикупљања података важна је примјена релевантних класификација (Табела 2).

У овом Извјештају описују се индикатори квалитета за податке о генерисаном индустријском отпаду и отпаду из домаћинства.

Подаци о индустријском отпаду добијени су путем статистичког извјештаја који достављају пословни субјекти разврстани према претежној дјелатности у подручја: Вађење руда и камена (B), Прерађивачка индустрија (C) и Производња и снабдијевање ел.енергијом, гасом, паром и климатизација (D) по Класификацији дјелатности КД БиХ 2010²⁾, а који имају 10 и више запослених. Подаци укључују и отпад настао у јединицама које се баве индустријском производњом, а налазе се у саставу неиндустријских предузећа, уколико задовољавају наведени критериј о броју запослених. За извјештајне јединице које не доставе одговор или је достављени одговор непотпун врши се процјена генерисане количине и врсте отпада. Процјена се заснива на претпоставци да пословни субјекти који припадају истој класи (по броју запослених) и истој области (према КД БиХ 2010) генеришу сличну врсту и количину отпада.

Подаци о отпаду из домаћинства прикупљају се индиректно, односно путем годишњег извјештаја о прикупљеном комуналном отпаду.

¹⁾ Уредба о статистици отпада (2150/2002/ЕС) ревидирана је 2010. године (Commission Regulation (EU) No 849/2010 of 27 September 2010 amending Regulation (EC) No 2150/2002 of the European Parliament and of the Council on waste statistics).

²⁾ Класификација дјелатности у Републици Српској израђена је на основу Статистичке класификације економских дјелатности у ЕУ (NACE Rev. 2) и упоредива је са Међународном стандардном индустријском класификацијом свих економских дјелатности ISIC Rev. 4. Такође, усклађена је и са прописима о класификацији дјелатности донесеним на нивоу Босне и Херцеговине.

Генерисање отпада по врсти и извору/дјелатности из које потиче – први сет података

Табела 1. Одређивање генерисаног отпада (сиве колоне односе се на подручја КД БиХ 2010 која нису обухваћена извјештајем о отпаду)

Број категорије отпада	Извор отпада према КД БиХ 2010																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
	A	B	C10 – C12	C13 - C15	C16	C17 – C18	C19	C20 – C22	C23	C24 – C25	C26 – C30	C31 – C33	D	E36, E37, E39	E38	F	G-U искљ. 46.77	G46.77	Домаћинства	
1																				Индиректно одређивање путем података о прикупљеном комуналном отпаду
2																				
...																				
...																				
...																				
49																				
50																				
51																				

• Пословни субјекти са 10 и више запослених

Табела 2. Класификације у употреби

	Назив класификације	Опис класификације (усклађеност са захтјевима садржаним у Уредби о статистици отпада, 2150/2002/ЕС)
Извор отпада	КД БиХ 2010	Прикупљање података о извору отпада према КД БиХ 2010 усклађено је са препорукама садржаним у Уредби 2150/2002/ЕС.
Врсте отпада	Листа отпада	Подаци о врсти отпада прикупљају се помоћу Листе отпада, која је заснована на Правилнику о категоријама отпада са каталогом („Службени гласник Републике Српске“, број 39/05). Примјеном кореспондентних табела, успостављена је веза између Листе отпада и Европског статистичког каталога отпада (EWC-Stat), који је прописан Уредбом 2150/2002/ЕС.
Поступци третмана отпада	R и D кодови	Поступци третмана (поновног искоришћења и одлагања) отпада класификовани су према кодовима датим у Анексу II Уредбе 2150/2002/ЕС.

Одређивање генерисаног отпада у економским дјелатностима методом узорка

Није у примјени.

Одређивање генерисаног отпада у економским дјелатностима на основу података о третману отпада

Није у примјени.

Одређивање генерисаног отпада у економским дјелатностима на основу података о прикупљеном отпаду

Није у примјени.

Одређивање генерисаног отпада у економским дјелатностима на основу података из административних извора

Није у примјени.

Одређивање генерисаног отпада у економским дјелатностима на основу других метода, на примјер моделирања

Није у примјени.

Одређивање генерисаног екстрактивног отпада

Отпадни материјали који настају приликом експлоатације руде и камена, као што су површински слојеви земље, камен, јаловина и други инертни материјали, количински су значајна карактеристика подручја Вађење руде и камена. Иначе, статистика отпада генерисаног у индустријским дјелатностима обухвата и значајне количине наведених материјала. Изузетак је јаловина која задовољи критерије квалитета лошије руде и као таква продаје се купцима на тржишту. Више информација о обухвату екстрактивног отпада наводи се у Табели 3.

Табела 3. Укљученост екстрактивног отпада у статистику отпада

Покривеност ³⁾	Горњи слој тла (<i>Topsoil</i>)	Неопасни отпад од руде (<i>Overburden</i>)	Отпадни камен (<i>Waste-rock</i>)	Неопасна јаловина (<i>Tailings</i>)
Комплетна покривеност	X	X	X	
Дјелимична покривеност				X ⁴⁾
Искључено				

³⁾ Коришћење појединих шифара из Листе отпада, као што су 010101 и 010102, за опис отпада/материјала који потиче од ископавања металних и неметалних минералних сировина у неким случајевима не омогућава прецизно разликовање врсте материјала о коме се ради, да ли само о откривци површинског слоја земље или о мјешавини инертног материјала састављеног од земље и камена, а у неким случајевима и са одређеним удјелом међуслојне јаловине.

⁴⁾ Уколико јаловина која настаје при експлоатацији минералних сировина задовољи стандарде и може да се класификује као руда лошијег квалитета за коју пословни субјект има купца и продаје је на тржишту по нижој цијени, та се количина јаловине не укључује у статистику отпада.

Опис отпада из домаћинства

Табела 4. Одређивање отпада из домаћинства

1 Индиректно одређивање на основу података о прикупљеном отпаду		
1.1	Јединица извјештавања	Предузеће овлашћено за сакупљање отпада у име општине/града
1.2	Систем прикупљања података	Подаци о отпаду из домаћинства прикупљају се путем годишњег статистичког извјештаја о прикупљеном комуналном отпаду.
1.3	Покривеност врста отпада	Комунални отпад (група 20 и 15 01 из Листе отпада) - отпад из домаћинства и отпад из других извора који је по својој природи или саставу сличан отпаду из домаћинства.
1.4	Карактеристике статистичких активности (1.4а – 1.4д)	
	а) Величина посматране популације (укупан број општина/градова)	62 општине/града у Републици Српској; 55 регистрованих пословних субјеката који сакупљају отпад јавним одвозом
	б) Укупан број општина/градова које су обухваћене извјештајем/укупан број сакупљача отпада	55 општина/градова обухваћених јавним одвозом отпада; 55 регистрованих пословних субјеката који сакупљају отпад у име општине/града
	ц) Број одговора који се користе за израчунавање укупне количине	55
	д) Пондерациони фактор (уколико постоји)	-
1.5	Метода одређивања извора отпада	Податак о извору отпада прикупљеног јавним одвозом добија се путем статистичког извјештаја, у коме се наводе три могућа извора отпада (домаћинства, услужне и производне дјелатности, комуналне службе). Расподјела количине прикупљеног отпада по изворима заснива се на процјени извјештајних јединица.
1.6	Удио отпада из комерцијалних дјелатности ⁵⁾ у укупно прикупљеном отпаду, по врсти отпада	Комунални и сличан отпад из комерцијалних дјелатности (категорија 20 Листе отпада) чини 24,5% укупно прикупљеног отпада Амбалажни отпад из комерцијалних дјелатности (категорија 15 Листе отпада) чини 0,13% укупно прикупљеног отпада
1.7	Постотак становништва покривеног системом јавног одвоза отпада из домаћинства и сличног отпада	~66% (у недостатку евиденције, наведени проценат заснива се, углавном, на процјени коју обезбјеђују извјештајне јединице)
2 Одређивање отпада на основу податка о третману отпада – није у примјени		

⁵⁾ Дјелатност трговине, јавне управе, образовања, административне и остале услужне дјелатности. С обзиром на постојећи систем управљања отпадом, у појединим случајевима укључене су и индустријске дјелатности.

Третман отпада – други и трећи сет података

У складу са Анексом II Уредбе 2150/2002/ЕС, податке о третману отпада потребно је изградити према врсти отпада и поступку третмана, укључујући број и капацитет постројења за третман.

Расположиви подаци о третману односе се на поступке збрињавања отпада генерисаног у пословним субјектима који су према претежној дјелатности разврстани у три подручја КД БиХ 2010: В, С и D. Међутим, будући да се тренутно не прикупљају подаци о отпаду који наведени пословни субјекти преузимају ради даље прераде, нити се прати отпад настао у осталим подручјима КД БиХ 2010, подаци о третману отпада нису потпуни у односу на препоруке садржане у Анексу II Уредбе 2150/2002/ЕС. Осим податка о броју евидентираних одлагалишта отпада у локалним заједницама, подаци о броју и капацитету постројења за третман отпада, такође, нису доступни.

4. Важне промјене

Промјене у односу на претходне године

Најзначајнија промјена у подацима о индустријском отпаду за 2012. у односу на 2010. годину везана је за усклађивање и примјену нове Класификације дјелатности, КД БиХ 2010. Приликом усклађивања са КД БиХ 2010 извршене су и корекције одређених шифара дјелатности, што је условило миграње субјеката из једне у другу област дјелатности.

Током обраде података, евидентирани су јединице по врсти дјелатности чији је отпад укључен у укупно генерисани отпад и додјељен дјелатности главног пословног субјекта којем јединице припадају. Примјер су јединице чија је дјелатност регистрована у подручју Вађење руда и камена, а које су у саставу главног пословног субјекта чија је претежна дјелатност регистрована у подручју Прерађивачке индустрије. Идентификација оваквих јединица условила је промјене у структури података о отпаду по дјелатности за 2012. годину. У двогодишњем периоду смањен је и број активних субјекта који су задовољили критериј за улазак у обухват, а то је 10 и више запослених.

До 2011. године подаци о индустријском отпаду прикупљани су сваке године, након чега се прешло на двогодишњу периодику прикупљања ових података.

Предвиђене промјене

Значајнији развој статистике отпада покренут је 2009. године, када је проведена прва активност прикупљања података о индустријском отпаду за референтну 2008. годину. Свака наредна активност прилика је за побољшање квалитета података у смислу примјене важећих дефиниција, стандарда и захтјева садржаних у Уредби 2150/2002/ЕС, као и у смислу доступности података о јединицама посматрања.

На процес прикупљања и обраде података утицај може имати и нови Закон о управљању отпадом Републике Српске, који је усвојен крајем 2013. године („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13).

Питање укључивања/искључивања отпадног материјала насталог приликом експлоатације минералних сировина (откривка, међуслојна јаловина, земља и камен) предмет је разматрања и, зависно од потенцијалних смјерница Европске канцеларије за статистику, Еуростата, може утицати на будући приказ ове врсте отпадног материјала у статистици отпада.

5. Специфична питања важна за прикупљање података за референтну 2012. годину

5.1. Влажна материја муља

Подаци о количини муља односе се, углавном, на влажну материју, с тим да у извјештају путем кога се прикупљају подаци то није увијек евидентно. Конверзија влажне у суву материју муља се не врши.

ДИО II: Извјештај о индикаторима квалитета

1. Релевантност

Подаци о отпаду за ниво Републике Српске достављају се Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за агрегирање достављених података за ниво БиХ и извјештавање Европске канцеларије за статистику, Еуростата. Осим за потребе извјештавања Еуростата, подаци статистике отпада користе се и за потребе локалних заједница, индивидуалних истраживача, за израду развојних пројеката и програма итд.

Статистика отпада заснована је на методолошким препорукама садржаним у Уредби о статистици отпада 2150/2002/ЕС. Распољиви подаци односе се на генерисани отпад по врстама и економским дјелатностима у три подручја КД БиХ 2010: Вађење руде и камена, Прерађивачка индустрија и Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, укључујући податке о поступцима збрињавања отпада насталог у овим подручјима дјелатности.

Статистика комуналног отпада тренутно укључује количину отпада који су прикупили комунални и приватни пословни субјекти у име општине/града.

Статистичка активност прикупљања података о отпаду из индустријских дјелатности проводи се сваке друге године за претходну референтну, док се подаци о комуналном отпаду прикупљају сваке године.

2. Тачност

2.1. Грешке узорковања

Будући да се постојеће активности у области статистике отпада заснивају на пуном обухвату јединица посматрања према критеријима садржаним у Уредби 2150/2002/ЕС, грешке узорковања нису релевантне.

2.2. Неузорачке грешке

2.2.1. Грешке обухвата

Анекс I Уредбе: Према Уредби 2150/2002/ЕС, неопходно је обезбиједити сет података о укупно генерисаном отпаду у свим подручјима КД БиХ 2010 и из домаћинства.

Тренутно, у сету података о генерисаном отпаду обухваћена су три подручја Класификације дјелатности КД БиХ 2010: Вађење руде и камена, Прерађивачка индустрија и Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација. Податак о отпаду из домаћинства добија се путем статистичког извјештаја о прикупљеном комуналном отпаду. Прикупљени подаци о извору комуналног отпада и постотку становништва које је обухваћено услугом јавног одвоза заснивају се на процјенама извјештајних јединица. Податак о укупно произведеном комуналном отпаду се процјењује и односи се на укупан број становника.

Анекс II Уредбе: За сет података о третману отпада, расположиви подаци односе се на отпад који је генерисан и третиран унутар пословних субјеката у наведена три подручја КД БиХ 2010, као и на управљање прикупљеним комуналним отпадом. Недостајући дио података односи се на коначни третман генерисаног отпада, према врсти отпада и поступку третмана, укључујући број и капацитет постројења за третман отпада.

Прикупљање података о третману отпада зависи од процеса развоја статистике укупно генерисаног отпада, али и постојећег система управљања отпадом, укључујући административне изворе и расположиве регистре важне за прикупљање ове врсте података.

Према Уредби 2150/2002/ЕС, пословни субјекти који имају мање од 10 запослених не улазе у обухват.

С обзиром да се као оквир за избор пословних субјеката, поред Статистичког пословног регистра, користе и базе података других статистичких активности, грешке обухвата могу бити везане за референтни период база које су доступне у вријеме провођења активности у области статистике отпада. Будући да се податак о броју запослених преузима из расположивих база података статистичких активности које се, у појединим случајевима, односе на годину која претходи референтној години за статистику отпада, то за резултат може имати прекомјеран, али и недовољан обухват у односу на референтни период.

Грешке обухвата везане су и за јединице према врсти дјелатности за које није доступан податак о броју запослених и које у обухват улазе по основу броја запослених у главном пословном субјекту којем припадају. У вези с тим, могућ је прекомјеран, али и недовољан, односно погрешан обухват. С једне стране, то практично може да значи да отпад генерисан у таквим јединицама бива пријављен у извјештају главног пословног субјекта, и онда када јединица не задовољава критериј о броју запослених, што би био прекомјеран обухват. При том, како је дјелатност таквих јединица различита од дјелатности главног пословног субјекта, и у случајевима када је критериј задовољен могућ је погрешан обухват у смислу приказивања отпада кроз дјелатност главног пословног субјекта. У неким случајевима, овакве јединице бивају идентификоване током обраде података и накнадно издвојене као засебне јединице у обухвату, уз додјељивање одговарајуће шифре дјелатности.

Грешке прекомјерног обухвата односе се, углавном, на обухваћене јединице које у референтном периоду нису биле активне или су имале број запослених мањи од доње границе.

2.2.2. Грешке мјерења

Јединице посматрања

Према Уредби 2150/2002/ЕС, отпад треба да се прати према дјелатности, односно извору генерисања. Придруживање отпада дјелатности из које потиче зависи од начина на који је јединица извјештавања повезана са јединицом посматрања.

Податке о генерисаном индустријском отпаду достављају главни пословни субјекти чија је претежна дјелатност регистрована у једном од три посматрана подручја КД БиХ 2010, као и јединице по врсти дјелатности, односно јединице које се баве индустријском производњом, а налазе се у саставу неиндустријских предузећа. Уколико се приликом обраде података установи да се у саставу главног пословног субјекта налазе јединице по врсти дјелатности, које значајно утичу на расподјелу генерисаног отпада на нивоу дјелатности предузећа, врши се одговарајућа корекција при обради података. Иначе, критериј за избор јединица посматрања је број запослених који, у тренутку дефинисања обухвата, није у свим случајевима доступан на нивоу јединице по врсти дјелатности.

Мјерне јединице

Извјештајне јединице треба да изразе количину отпада у тонама. Уколико је, међутим, количина изражена у другим јединицама мјере, као што су кубни метар, комад, литар и друго, приликом обраде података врши се конверзија, односно прерачунавање у тоне. Као фактори конверзије користе се процјене извјештајних јединица или доступне табеле фактора конверзије које користе статистичке институције појединих земаља чланица ЕУ.

Уколико се на мјесту настанка отпада не врши мјерење, односно не води евиденција, податак о количини и врсти генерисаног отпада заснива се на процјени извјештајне јединице.

Инструментариј за прикупљање података

Инструментариј за прикупљање података (упитник, упутство) креиран је у сарадњи са консултантима Статистике Шведске и предмет је континуиране ревизије и побољшања садржаја како би се избјегле нејасноће и грешке приликом прикупљања података.

2.2.3. Грешке обраде

Прва контрола и обрада података врши се на папирној верзији достављеног извјештаја. Уколико се приликом визуелне контроле установи грешка коју није могуће уклонити на основу доступних података, успоставља се контакт са извјештајном јединицом како би се уклониле уочене неправилности.

Након визуелне контроле, подаци се уносе у апликацију за аутоматску обраду података гдје пролазе додатну математичку и логичку контролу везе између појединих варијабли и табела. Том приликом, подаци се додатно контролишу поређењем са вриједностима за претходну годину на основу чега се, уколико је потребно, врши корекција референтне или претходне године. Контрола се врши и поређењем субјеката исте дјелатности који припадају истој класи у односу на број запослених. Приликом обраде података, идентификују се и статистички аутлајери који се третирају на одговарајући начин.

Будући да се у базу података уносе обрађени подаци, нема евиденције о броју извјештаја који су прије уноса морали бити кориговани.

Врсте грешака обраде

- шифрирање врсте отпада

Свакој врсти насталог отпада извјештајна јединица додјељује одговарајућу шифру из Листе отпада која описује процес из којег отпад потиче и његова својства. Том приликом могуће је погрешно шифрирање, што се приликом обраде података настоји препознати. Контрола избора шифре врши се у односу на дјелатност којој се приписује и опис врсте отпада, уз примјену установљених правила избора шифре отпада. Уколико се, међутим, ради о неспецифичној врсти отпада то представља потенцијални извор грешке коју није увијек могуће препознати.

- шифрирање поступка третмана

Уколико се у јединици посматрања врши интерно третирање отпада, потребно је да се за примјењени поступак одреди један од понуђених „R“ кодова за поновно искоришћење, односно један од „D“ кодова за поступке одстрањивања отпада. Том приликом, могућ је погрешан избор кода, који се контролише, углавном, у односу на врсту отпада којем се додјељује и опис кода који је наведен у Приручнику за примјену Уредбе 2150/2002/ЕС. Потенцијални извор грешке може бити недовољно прецизан опис појединих кодова.

- извор отпада

Расподјела количине и врсте отпада по дјелатностима које га генеришу везана је за могућност идентификације везе између пријављеног отпада и јединице која га пријављује. То је посебно значајно у случају када се дјелатност јединице која генерише отпад разликује од дјелатности главног пословног субјекта у чијем извјештају је, међутим, пријављен и отпад дате јединице. Овакви случајеви могли су бити идентификовани и кориговани уколико је приказани отпад, по својој врсти и количини, био неспецифичан за дјелатност под којом је пријављен.

Проблематика додјељивања отпада дјелатности у којој је настао описана је и у пасусу Грешке обухвата (2.2.1) и Грешке мјерења (2.2.2).

- фактори конверзије

Одређене грешке обраде могле су се појавити у случајевима када примјењени фактор конверзије мјерних јединица у тону није био одговарајући за описану врсту отпада. Приликом обраде података коришћени су фактори конверзије који примјењују статистичке институције појединих земаља ЕУ, али и процјене које су обезбиједиле извјештајне јединице. Такође, грешке обраде могле су се јавити и уколико извјештајна јединица није нагласила употријебљену јединицу мјере која је различита од тоне.

2.2.4. Грешке неодговора

Табела 5. Грешке неодговора

Подручје КД БиХ 2010	Област КД БиХ 2010	Главни пословни субјекти и јединице по врсти дјелатности				Стопа одговора (%)
		Укупан број ⁶⁾	Обухват	Неодговор (одговор није достављен или није могао бити употријебљен)	Одговор	
B	05-08	42	42	8	34	80,9
C	C10-C12	157	157	38	119	75,8
	C13-C15	88	88	8	80	90,9
	C16	148	148	7	141	95,3
	C17-C18	33	33	2	31	93,9
	C19	7	7	-	7	100
	C20-C22	60	60	6	54	90
	C23	49	49	10	39	79,6
	C24-C25	99	99	17	82	82,8
	C26-C30	55	55	5	50	90,9
C31-C33	59	59	8	51	86,4	
D	35	27	27	5	22	81,5

У статистици индустријског отпада, неодговор се третира поступком пондерисања, који је заснован на принципу претпоставке да јединице исте дјелатности и сличног броја запослених генеришу исту/сличну врсту и количину отпада. Као неодговор посматрани су извјештаји јединица, односно пословних субјекта који нису доставили податке о отпаду, а за које се по обиму и врсти производње у референтној години могло очекивати генерисање индустријског отпада, као и они чији подаци нису били потпуни и након контроле нису могли бити искоришћени као одговор. За третирање неодговора јединице су подијељене у пет стратума према величини, односно броју запослених на нивоу области према КД БиХ 2010. Унутар сваког стратума вршено је израчунавање пондера подјелом укупног броја јединица које су ушле у статистички обухват бројем оних које су третиране као одговор. Добијеним пондером кориговане су количине пријављеног отпада на нивоу области према КД БиХ 2010, за сваку шифру отпада. Грешке које су могле настати примјеном овог начина третирања неодговора везане су за могућност да величина пословних субјеката, мјерена бројем запослених, не утиче у свим случајевима на настанак отпада на претпостављени начин. Друга врста грешака везује се за постојање статистичких аутлајера, као екстремних вриједности које морају бити засебно третиране и искључене из поступка пондерисања, а које, евентуално, нису препознате као такве.

Отпад из домаћинства

Погледати Табелу 4.

⁶⁾ Статистички пословни регистар и расположиве базе других статистичких активности.

2.2.5 Грешке модела претпоставке

За обухваћена подручја КД БиХ 2010, једини примијењени „модел претпоставке“ везан је за поправљање недговора и грешке које су могле настати примјеном датог модела (описано под 2.2.4 Грешке неодговора).

3. Правовременост и тачност објаве

Табела 6. Фазе прикупљања и израде података статистике отпада (индустријски и комунални отпад)

	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јуни	Јули	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.
Преглед и припрема упитника и методолошког материјала за штампање	ко ⁷⁾		ио ⁷⁾									
Израда адресара	ко		ио									
Слање упитника и методолошког материјала подручним одјељењима РЗС РС и извјештајним јединицама		ко		ио								
Прикупљање попуњених упитника			ко	ко		ио	ио	ио				
Контрола и обрада прикупљених упитника					ко			ио	ио			
Унос података у базу						ко	ко		ио	ио		
Анализа и валидација података							ко			ио	ио	
Табелирање података (израда саопштења)								ко			ио	
Објава података									ко			по

Правовременост објаве података

Отпад из индустријских дјелатности

Комунални отпад

Референтни период	2012. година		Референтни период	2012. година
Први и коначни резултати	10.12.2013.		Први и коначни резултати	01.09.2013.

Тачност објаве података

Први резултати уједно су и коначни и објављени су у форми годишњег саопштења.

⁷⁾ ко=комунални отпад; ио=индустријски отпад

4. Доступност и јасноћа

Подаци о отпаду могу се наћи на интернет старници Завода у форми годишњег саопштења, у Статистичком годишњаку и у публикацији „Ово је Република Српска“. Подаци се достављају и у одговору на писани захтјев корисника без накнаде, при чему се поштују чланови о повјерљивости Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03). Припрема и публикавање Извјештаја о квалитету статистике отпада један је од начина да се неопходне информације о методологији и начину обраде података учине доступним корисницима.

Подаци се публикују у PDF формату, који садржи табеле и кратка методолошка појашњења, као и у Excel формату, омогућавајући на тај начин корисницима да врше самосталне анализе.

5. Упоредивост

Географска упоредивост

Упоредивост са осталим чланицама Европског статистичког система

Развој статистике отпада заснован је на препорукама садржаним у Уредби 2150/2002/ЕС, која је у примјени у земљама чланицама Европског статистичког система. Међутим, упоредивост међу и са земљама чланицама, донекле, зависи од специфичности примјењеног система управљања отпадом у свакој од земаља. То се, прије свега, односи на систем управљања комуналним отпадом и могућност да се идентификује удио отпада из домаћинства у укупно сакупљеном и произведеном комуналном отпаду. Битно је и питање примијењене дефиниције отпада у односу на споредни производ, гдје та разлика није увијек евидентна, и може утицати на упоредивост података међу земљама. Поред тога, поједина методолошка питања, као што је дефиниција отпада у односу на екстрактивни материјал приликом ископавања минералних материја, нису до краја дефинисана Уредбом, што земљама чланицама оставља простор да, у складу са националним потребама и законодавством, (не)приказују ову врсту материјала као отпад. Статистика индустријског отпада на нивоу Републике Српске, за сада, укључује и ову врсту материјала.

Временска упоредивост

Дужина упоредивих временских серија

Серија података о комуналном отпаду објављује се на годишњем нивоу од 2006. године. Подаци о индустријском отпаду објављују се од 2008. године, с тим да је од 2011. периодика провођења активности двогодишња. Увођење двогодишње периодике засновано је на препорукама датим у Уредби 2150/2002/ЕС, према којој податке о индустријском отпаду земље чланице треба да достављају Еуростату сваке друге године. Услијед преласка на двогодишњу периодичку провођења активности о индустријском отпаду, подаци за референтну 2011. годину нису доступни.

Остали фактори који утичу на временску упоредивост

До прекида временске серије, подаци о индустријском отпаду прикупљани су и публиковани према КД БиХ која је била израђена је на основу Статистичке класификације економских дјелатности у ЕУ (NACE Rev. 1.1), док су подаци за референтну 2012. годину прикупљени и израђени према КД БиХ 2010. У складу са измјенама Уредбе 2150/2002/ЕС из 2010. године, ревидиран је и Европски статистички каталог отпада. У вези с тим, отпад је до референтне 2009. године, путем кореспондентних табела са Листом отпада, шифриран помоћу Европског статистичког каталога EWC-Stat Ver.3, након чега су врстама отпада додјељиване ревидиране шифре из каталога EWC-Stat Ver.4. Ревизија Каталога отпада подразумијевала је агрегирање појединих шифара у једну (на примјер, за хемијски отпад), односно разраду једне шифре на неколико нових (примјер је шифра за метални отпад).

На временску упоредивост у наредном периоду може, у одређеној мјери, утицати дефинисање везе између отпада и споредног производа у смјеру већег броја случајева у којима се отпадни материјал може сматрати споредним производом.

Што се тиче комуналног отпада, није било фактора који утичу на временску упоредивост.

6. Усклађеност

Према препорукама садржаним у Уредби 2150/2002/ЕС, подаци о индустријском отпаду, опасном и неопасном, публиковани су на нивоу области према КД БиХ 2010, уз употребу шифара из Европског статистичког каталога отпада (EWC-Stat Ver.4). Европски каталог је путем кореспондентних табела повезан са Листом отпада помоћу које се, иначе, прикупљају подаци о врсти отпада. Према препорукама датим у поменутој Уредби, за неколико области КД БиХ 2010 подаци се приказују збирно.

7. Оптерећеност извјештајних јединица

Табела 7. Број извјештајних јединица

Статистичка активност	Укупан број извјештајних јединица	Број одговора	Вријеме потребно за попуњавање извјештаја ⁸⁾
ОТП (Отпад из индустријских дјелатности)	824	710	...
КОМ-6аП (Прикупљени отпад – јавним одвозом)	60	55	...
КОМ-6аД (Отпад одложен на одлагалишта отпада)	41	41	...

⁸⁾ Податак о оптерећености извјештајних јединица, у смислу времена потребног за попуњавање извјештаја, није доступан.